

ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564¹

ณัฐศักดิ์ มิลาเอียง²

ในปัจจุบันการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นในรูปแบบที่มีความหลากหลายมากกว่าอดีตไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับเทคโนโลยี การกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ รวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนับได้ว่าเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นเป็นลำดับต้นๆของประเทศไทย โดยอ้างอิงจากสถิติของกรมราชทัณฑ์ ประจำวันที่ 18 ตุลาคม 2566³

เนื่องจากประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564เป็นกฎหมายที่เพิ่งมีการรวบรวมขึ้นมาใหม่ อันเกิดจากการที่ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564เป็นกฎหมายอันมีที่มาจากการรวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดมาหลายฉบับไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เป็นต้นจึงทำให้ต้องมีการยกเลิกกฎหมายเดิมไปและบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด จึงทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมและไม่มีกฎหมายลำดับรองเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 อย่างกฎกระทรวงสาธารณสุข จากการศึกษาค้นคว้าพบปัญหาหลายประการซึ่งจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานของผู้กระทำความผิดในกรณีครอบครองเพื่อเสพ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 มาตรา 107 วรรคสอง บัญญัติว่า “การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 ในปริมาณเล็กน้อยซึ่งไม่เกินปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ”

แต่เนื่องจากประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564เป็นกฎหมายที่มีการบังคับใช้ในไม่นานมานี้ จึงยังไม่ได้มีกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ต่ำกว่า อาทิ เช่น ประกาศกระทรวงสาธารณสุขออกมายกบังคับใช้เพื่อรองรับบทบัญญัติตามมาตรา 107 วรรคสองตอนท้าย แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาในกรณีที่ผู้ต้องหาครอบครองยาเสพติดในปริมาณเป็นจำนวนเท่าใด ก็จะเข้าบทสันนิษฐานอันบัญญัติไว้ในกฎหมาย เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับข้อสันนิษฐาน

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากคณาธิปไตย เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สลิท ลิทธิพิทุร และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรหม อินทรมรรย์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ กรมราชทัณฑ์, รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ ประจำวันที่ 18 ตุลาคม 2566 [Online], Available URL :

<http://www.correct.go.th/stathomepage/>, 2566 (ตุลาคม,18).

ของผู้กระทำความผิดในกรณีครอบครองเพื่อเสพ เพื่อให้เกิดการออกกฎหมายลำดับรองอย่างกฎกระทรวง สาธารณสุขที่กำหนดถึงปริมาณของยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ที่จะถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อเสพ ในปัจจุบันเมื่อทำการศึกษาค้นคว้าจึงพบกับปัญหาที่ว่ายังไม่มีกฎหมายลำดับรองอย่าง กฎกระทรวง สาธารณสุขมากำหนดซึ่งปริมาณในการครอบครองยาเสพติดในปริมาณเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นการ ครอบครองเพื่อเสพ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องนำบทบัญญัติตามมาตรา 15 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้ โทษ พ.ศ. 2522 มาบังคับใช้ กับกรณีการครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 ประเภทที่ 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 ไปก่อน จนกว่าจะมีการกำหนดถึงปริมาณของการครอบครองยา เสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 ประเภทที่ 5 และวัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 โดย ออกเป็นกฎหมายลำดับรองอย่าง “กฎกระทรวงสาธารณสุข” เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามประมวล กฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 มาตรา 107 วรรคสองที่ได้กำหนดไว้ว่า “การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด ให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 ในปริมาณ เล็กน้อยซึ่งไม่เกินปริมาณที่รัฐมนตรีว่า การกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวง ให้สันนิษฐานไว้ ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ” ในส่วนของปริมาณที่จะต้องกำหนดไว้ตามกฎหมายกระทรวงสาธารณสุขที่จะ ออกมาเพื่อรองรับกับบทบัญญัติมาตรา 107 วรรคสองนั้น การศึกษาตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้ โทษ พ.ศ.2522⁴ ถึงปริมาณการครอบครองเพียงเล็กน้อยไว้เพื่อเสพ รวมถึงศึกษาตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ของต่างประเทศว่าควรจะมีปริมาณเท่าใดถึงจะเข้า บทสันนิษฐานว่าให้ครอบครองไว้เพื่อเสพ ซึ่งจะ อธิบายได้ดังต่อไปนี้

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ 2564 ได้มีการกำหนดถึงปริมาณของการครอบครองยา เสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 ประเภทที่ 5 ไว้ในครอบครองเพื่อเสพโดยจะกำหนดปริมาณไว้ ดังนี้

การครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตามปริมาณดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย
เด็กซ์โตรไคเซอรีนไฮด์ หรือ แอล เอส ดีมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ศูนย์จุดเจ็ดห้ามิลลิกรัมขึ้นไป หรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่สามร้อย มิลลิกรัมขึ้นไป

แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้า มิลลิกรัมขึ้นไปหรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไปหรือมีน้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป

ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 นอกจาก (1) และ (2) มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สาม กรัมขึ้นไป กล่าวคือ การครอบครองเด็กซ์โตรไคเซอรีนไฮด์น้อยกว่า 0.75 มิลลิกรัมหรือมียาเสพติดที่มี

⁴ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคสาม

ส่วนผสมของสารดังกล่าวผสมอยู่น้อยกว่า 15 หน่วยการใช้หรือน้ำหนักสุทธิน้อยกว่า 300 มิลลิกรัม และสารแอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน หากเป็นสารบริสุทธิ์น้อยกว่า 375 มิลลิกรัมหรือยาเสพติดที่มีส่วนผสมดังกล่าวผสมอยู่ 15 หน่วยการใช้หรือมีน้ำหนักสุทธิน้อยกว่า 1.5 กรัม และยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 นอกจากสารเคอร์คิวไทลเซอรีนไฮด์และแอมเฟตามีน ได้แก่ เฮโรอีน (Heroin) มีปริมาณคำนวณสารบริสุทธิ์น้อยกว่า 3 กรัม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นกรณีครอบครองเพื่อเสพ

ในส่วนของประเทศอเมริกาตามกฎหมายของรัฐบาลกลางนั้น ในการครอบครองยาเสพติดที่จะถือว่าการครอบครองเพื่อเสพนั่นไม่ว่ายาเสพติดในประเภทใดตามกฎหมายของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา นั้นจะกำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 5 กรัมในยาเสพติดประเภทโคเคนหรือมีส่วนผสมของโคเคนเป็นส่วนผสมหลัก และในยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ไม่ได้กำหนดปริมาณไว้แต่จะพิจารณาตามพฤติการณ์แห่งคดี จึงจะถือว่าการครอบครองเพื่อเสพ ซึ่งตามกฎหมายของรัฐบาลกลางนั้นจะเรียกความผิดฐานนี้ว่า “การมีไว้ในครอบครองแบบไม่รุนแรง”⁵

ในส่วนของประเทศสหราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้ยาในทางที่ผิด (Misuse of Drugs Act - MDA) ได้จัดให้ เฮโรอีน แอมเฟตามีน อยู่ในบัญชี ก ซึ่งตามกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรถือว่ายาเสพติดตามบัญชี ก นั้นมีอันตรายครอบครองโดยคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยกรัมขึ้นไปให้ถือว่ามีการครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย กล่าวคือ ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 อาทิเช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ผื่นยา (Medicinal Opium) ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. 2522 นั้น มีการอนุญาตให้สามารถครอบครองยาเสพติดประเภทที่ 2 ได้แต่ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้อนุญาตเฉพาะในกรณีที่ทำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้น ซึ่งการครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 จำนวนคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้น้อยกว่า 100 กรัมให้ถือว่าผู้นั้นได้มีการครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 นั้นไว้เพื่อเสพ ซึ่งตามกฎหมายของสหราชอาณาจักรมอร์ฟีนจะถูกจัดอยู่ในยาเสพติดให้โทษบัญชี ก. เฉกเช่นเดียวกับแอมเฟตามีนและเฮโรอีน เช่นนี้ ประเทศสหราชอาณาจักรจึงไม่มีกรณีมีไว้ในครอบครองเพื่อเสพของยาเสพติดที่มีส่วนผสมของมอร์ฟีนผสมอยู่ แต่ในส่วน of ผื่นยาหากมีปริมาณเพียงเล็กน้อยจะถือว่าการกระทำความผิดตามบัญชี ข ซึ่งก็ยังคงเป็นการกระทำที่มีความผิดหากมีไว้ในครอบครองแต่จะได้รับโทษที่น้อยกว่าการมีไว้ในครอบครองยาเสพติดตามบัญชี ก.⁶ ซึ่งหากพิจารณาตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศสหราชอาณาจักรที่ได้ทำการศึกษามานั้นจะพบว่ากัญชาและพืชฝิ่นจะถูกจัดอยู่ในยาเสพติดบัญชี ข. ซึ่งได้มีการกำหนดไว้ตามมาตรา 3-6 กฎหมาย

⁵ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณี ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักกิจการในพระราชดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, 2557), หน้า 264-265.

⁶ ฉัตรสุมน พุฒิกัญญา, “การกำหนดโทษทางอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”, วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข 3, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2560): หน้า 153-155.

Misuse of Drugs Act - MDA ของประเทศสหราชอาณาจักร ได้กำหนดไว้ว่ากรณีที่มีสารเสพติดประเภทดังกล่าวไว้ในครอบครองจะมีโทษจำคุก 5 ปีหรือปรับไม่จำกัด แต่ไม่ได้มีการกำหนดไว้ว่าต้องมีปริมาณเท่าใด จึงจะถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อเสพ

ในส่วนของกฎหมายประเทศญี่ปุ่นนั้น ตาม Article 24, Cannabis Control Law ได้มีการกำหนดไว้ว่ากรณีมีไว้ซึ่งกัญชาให้มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 2 ล้านเยน และในกรณีของการสูบฝิ่นตาม Chapter 15 Penal Code of Japan ของประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดไว้ว่าการสูบฝิ่นมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี⁷ ดังนั้นการกำหนดกฎหมายปริมาณในการครอบครองเพื่อให้เข้ากับบทสันนิษฐานว่าครอบครองเพื่อเสพตามมาตรา 107 วรรค 2 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ในการออกกฎหมายกระทรวงสาธารณสุขของรัฐมนตรีว่าการสาธารณสุขเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่ได้มีการกำหนดไว้ตามมาตรา 107 วรรค 2 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด จึงต้องคำนึงถึงปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเสพยาเสพติดดังกล่าว

จากที่ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้นนั้นทางผู้ศึกษาที่มีข้อเสนอแนะว่า ในการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยผู้ศึกษาเห็นควรว่าควรจะมีการกำหนดปริมาณของยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 หรือประเภทที่ 5 ไว้ในกฎกระทรวงสาธารณสุขเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 107 วรรค 2 ในเรื่องของการสันนิษฐานกรณีมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ซึ่งในกฎกระทรวงสาธารณสุขควรที่จะกำหนดปริมาณไว้เป็นจำนวนเท่าใดนั้น จะต้องพิจารณาถึงความร้ายแรงของยาเสพติดประเภทนั้น โดยอ้างอิงจากกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเดิมอย่างพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 รวมถึงกฎหมายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทางผู้ศึกษาจะขอเสนอแนะถึงปริมาณที่จะเข้าบทสันนิษฐานว่าครอบครองไว้เพื่อเสพ โดยจะแยกเป็นประเภทได้ดังนี้

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ซึ่งเป็นสารเสพติดที่ไม่สามารถนำมาศึกษาวิจัยและใช้ในทางการแพทย์ได้ อีกทั้งตามกฎหมายของต่างประเทศยาเสพติดอย่างเฮโรอีนหรือแอมเฟตามีนถือได้ว่าเป็นยาเสพติดอันตรายและรุนแรงทาง ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่าควรจะมีปริมาณจำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 3 กรัม

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 อาทิเช่น มอร์ฟีน โคคาอิน โคเดอีน เนื่องจากสารเสพติดชนิดดังกล่าวสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ได้ จึงเห็นควรว่าต้องมีปริมาณจำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัมจึงจะให้สันนิษฐานว่าเป็นการครอบครองไว้เพื่อเสพ หากมีไว้ในครอบครองเกิน 100 กรัมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย

2. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการพยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 จากการศึกษาพบว่าประมวลกฎหมายยาเสพติดได้มีการบัญญัติไว้ตามมาตรา

⁷ ฉัตรสุมน พฤษภิญโญ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 152-153.

126 ว่า “ ผู้ใดพยายามกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เช่นเดียวกันกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ ”

เมื่อพิจารณาในเรื่องสัดส่วนของการระวางโทษข้างต้น จะเห็นได้ว่าอัตราโทษของผู้พยายามกระทำความผิดมีอัตราโทษที่จะได้รับเท่ากับผู้ที่กระทำความผิดสำเร็จ ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนากระทำในช่วงแรก แต่ได้กลับใจไม่กระทำต่อในภายหลัง ซึ่งเมื่อบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้ผู้พยายามกระทำความผิดต้องรับโทษเช่นเดียวกันกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ ซึ่งพิจารณาแล้วอาจจะเป็นบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้พยายามกระทำ แต่ได้มีการกลับใจไม่กระทำต่อไป

จากการศึกษาถึงทฤษฎีการกระทำแรก (First Acts) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีการเสนอว่า การลงมือกระทำความผิด คือ การกระทำใด ๆ ที่ได้ลงมือกระทำไปเพื่อส่งเสริมเจตนาที่จะกระทำความผิดอาญา ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่มีความคิดในตัวของมันเองก็ตาม แต่หากกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำเช่นว่า ผู้กระทำก็มีความผิดและต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ⁸

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เนื่องจากทฤษฎีการกระทำแรกมุ่งหมายที่จะลงโทษผู้กระทำโดยพิจารณาจากเจตนาที่จะกระทำความผิด ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่ใช่ความผิดก็ตาม ตัวอย่างเช่น จากกรณีการกระทำความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ตามมาตรา 145 ประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งวางหลักว่า ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หากพิจารณาจากบทบัญญัติในข้างต้น ประกอบกับทฤษฎีการกระทำแรกแล้วจะพบว่าเพียงผู้กระทำมีเจตนาที่จะผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ผู้นั้นก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดแล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นไม่ได้เป็นการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเองแต่เนื่องกฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิด เพียงแต่ผู้กระทำมีเจตนาแรกที่จะกระทำก็ย่อมเป็นความผิดสำเร็จ

นอกจากนั้น ตามทฤษฎีการกระทำแรกไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดล้มเลิกหรือกลับใจไม่กระทำต่อตามเจตนาของตน เนื่องจากทฤษฎีการกระทำแรกต้องการเพียงแค่การกระทำบางอย่างของผู้กระทำเท่านั้น ซึ่งก็คือเจตนาตั้งต้นที่ผู้กระทำมีเจตนา กล่าวคือเมื่อผู้กระทำได้กระทำตามเจตนาในครั้งแรกแล้ว แม้ว่าการกระทำนั้นไม่บรรลุแก่ผลสำเร็จ ผู้กระทำก็ย่อมมีความผิดแล้ว⁹

แต่จากการศึกษาหากพิจารณาจากทฤษฎีการกระทำขั้นสุดท้าย (Last acts theory) ซึ่งมีสาระสำคัญคือการให้ผู้กระทำมีโอกาสดัดสินใจที่จะละทิ้งการกระทำตามเจตนาดั้งเดิมของตนโดยสมัครใจ ซึ่งจะเกิดโอกาสที่ผู้กระทำจะยับยั้งหรือกลับใจหรือแก้ไขการกระทำของตนไม่ให้ผลแห่งการกระทำนั้นบรรลุเป็นความผิดสำเร็จ และหากผู้กระทำได้ยับยั้งกลับใจแก้ไขความผิดของตนอาจจะส่งผลให้ความเสียหายจากการ

⁸ พิศนัย นนทสวัสดิ์ศรี, “การพยายามกระทำความผิด : ศึกษากรณีการพยายามทำให้แท้งลูกตามมาตรา 304”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), หน้า 17-18.

⁹ พิศนัย นนทสวัสดิ์ศรี, เรื่องเดียวกัน, หน้า 19-20.

กระทำนั้นที่เกิดขึ้นกับสังคมเป็นอันระงับไป¹⁰ อีกทั้งหากได้พิจารณาประกอบกับทฤษฎีการกระทำที่ใกล้ชิดต่อผล (The Proximity theory) ที่ทฤษฎีดังกล่าวถือว่าการกระทำที่ไม่ได้มีความห่างไกลจากการกระทำผิด และการกระทำที่เกี่ยวพันใกล้ชิดกับการกระทำผิด การที่บุคคลใดจะกระทำความผิดได้นั้น การกระทำของบุคคลจะต้องปรากฏของเท็จจริงว่า การกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำที่ใกล้ชิดต่อผล อันเป็นการกระทำไปด้วยเจตนากระทำความผิดและการกระทำในทุกๆส่วนนั้นต้องปรากฏข้อเท็จจริงที่ว่า การกระทำนั้นได้กระทำกันไปต่อเนื่องไม่ขาดสาย โดยไม่มีการหยุดชะงักอันนำไปสู่การกระทำความผิดสำเร็จอีกทั้งผู้กระทำยังต้องมีเจตนาในการกระทำความผิดนั้นด้วย¹¹

จากที่ได้อธิบายไปข้างต้นถึงหลักเกณฑ์ในการที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นการกระทำความผิดโดยการพยายามกระทำความผิด ตามหลักกฎหมายของประเทศอันปรากฏไว้ตามมาตรา 80 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้มีการวางหลักไว้ว่า “ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผลผู้นั้นพยายามกระทำความผิดผู้ใดพยายามกระทำความผิดผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

โดยตามบทบัญญัติมาตรา 80 ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยจะมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำขั้นสุดท้าย (Last acts theory) ซึ่งจะถือเอาตามการกระทำครั้งสุดท้ายก่อนที่ความผิดจะเกิดว่า ผู้กระทำมีเจตนาหรือไม่ หากผู้กระทำมีเจตนากระทำความผิดและการกระทำนั้นไปถึงขั้นที่ลงมือกระทำแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุแก่ผล ผู้กระทำถือว่าเป็นผู้ที่ยกพยายามกระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตามหากผู้พยายามกระทำความผิดได้ยับยั้งการกระทำด้วยตนเองหรือกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำบรรลุผล มาตรา 82 ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดไว้ว่าผู้นั้นไม่ต้องรับผิดสำหรับความที่ตนได้พยายามกระทำ แต่หากการกระทำส่วนใดที่ได้กระทำลงไปแล้วมีกฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดส่วนที่ได้กระทำลงไป¹²

จากการศึกษาตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 ประกอบกับประมวลกฎหมายอาญาในเรื่องของการพยายามกระทำความผิดตามมาตรา 80 และมาตรา 82 รวมถึงศึกษาทฤษฎีที่ได้กล่าวไปในข้างต้น พบว่ามาตรา 126 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเสพติดที่วางหลักไว้ว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ” เป็นบทกฎหมายที่มีได้มีการรองรับให้สอดคล้องกับกรณีที่ผู้พยายามกระทำความผิดได้มีการยับยั้งการกระทำด้วยตนเองหรือกลับใจแก้ไข ไม่ให้เกิดการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดที่ตนได้

¹⁰ อุทริฐ เจมะนิช, “การพยายามกระทำความผิด : ศึกษาหลักเกณฑ์การแบ่งแยกระหว่างการลงมือกระทำความผิดกับการเตรียมกระทำความผิด”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2549), หน้า 58.

¹¹ อุทริฐ เจมะนิช, เรื่องเดียวกัน, หน้า 67.

¹² สหรัฐ กิติ สุภาร, กฎหมายอาญาหลักและคำพิพากษา, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2562), หน้า 153-154

พยายามกระทำให้เกิดการบรรลุแก่ผลของการกระทำ ซึ่งหากเกิด ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้พยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ยับยั้งเสียเองหรือกลับใจแก้ไขไม่ให้ความผิดสำเร็จ แต่ยังคงต้องรับโทษในฐานะความผิดตามที่กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดบัญญัติไว้ เช่นเดียวกับผู้ที่กระทำความผิดสำเร็จ ย่อมอาจเป็นสาเหตุให้ผู้พยายามกระทำความผิดที่ได้ลงมือไปแล้วแต่ยังไม่บรรลุแก่ผลของการกระทำ ไม่กล้าที่จะออกมายอมรับกับสิ่งที่ตนได้กระทำและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น การที่กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาอันเป็นโทษที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จึงเห็นควรที่จะนำหลักการและทฤษฎีในส่วนของกฎหมายอาญาในบางประการมาบังคับใช้กับกฎหมายยาเสพติด ซึ่งจากปัญหาที่ผู้ศึกษาได้กล่าวไปในั้น มาตรา 126 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 จึงมีช่องว่างในกรณีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ที่พยายามกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ยับยั้งการกระทำของตนเสียเองหรือกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำนั้นบรรลุแก่ผล ซึ่งตามมาตรา 126 ผู้นั้นจะต้องรับโทษเสมือนว่าตนเป็นผู้ที่กระทำความผิดสำเร็จ ซึ่งต่างจากการกระทำความผิดอื่นตามประมวลกฎหมายอาญาที่ผู้พยายามกระทำความผิดได้ยับยั้งการกระทำนั้นด้วยตนเองหรือกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำนั้นบรรลุแก่ผล บุคคลนั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดที่ตนได้พยายามกระทำ

จากที่ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้นนั้นทางผู้ศึกษาที่มีข้อเสนอแนะว่า ในกรณีผู้พยายามกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ทางผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรจะมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 126 ที่กำหนดไว้ว่าผู้ที่พยายามกระทำความผิดจะต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้ที่กระทำความผิดสำเร็จ ซึ่งได้วางหลักไว้ว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ ”

โดยทางผู้ศึกษาเห็นควรว่าควรที่จะเพิ่มบทบัญญัติในกรณีที่ผู้พยายามกระทำความผิดนั้น ได้ยับยั้งกลับใจด้วยตนเอง โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายอาญา¹³ ในเรื่องของการพยายามกระทำความผิดที่ว่าหากผู้ที่พยายามกระทำความผิดได้ยับยั้งกลับใจแก้ไขและไม่กระทำความผิดต่อไปให้สำเร็จบุคคลผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดนั้น¹⁴ แต่เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นกฎหมายที่มุ่งป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่แพร่ระบาดอยู่ในสังคม ทางผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่าหากเป็นกรณีที่ผู้พยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ยับยั้งกับใจไม่กระทำความผิดต่อไปจนถึงขั้นความผิดสำเร็จ ยังคงที่จะต้องได้รับโทษอยู่แต่ไม่ต้องรับโทษเช่นเดียวกันกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ โดยอาจจะกำหนดให้ผู้พยายามกระทำความผิดและได้ยับยั้งกับใจแก้ไขและไม่กระทำความผิดต่อไปให้ความผิดนั้นเกิดผลสำเร็จ จะต้องระวางโทษสองในสามส่วนสำหรับความผิดที่ได้พยายามกระทำนั้น โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 126 ในวรรคที่สองว่า แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 126 วรรคสอง ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 เป็น

¹³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 82

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ได้ยับยั้ง กลับใจ แก้ไขเสียเองและไม่กระทำความผิดเช่นนั้นต่อไป ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนสำหรับความผิดที่ได้พยายาม

3.ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของฐานความผิดของผู้เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 ตามมาตรา 162 ในกรณีฐานความผิดของกลุ่มผู้เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ก็มีโทษที่เบาลงจากเดิม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 91 ได้กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้เสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ไว้ว่าต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งในประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 มาตรา 162 ได้กำหนดโทษสำหรับผู้เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ไว้ว่าจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งมีอัตราโทษที่น้อยลงจากที่ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ¹⁵

ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีอัตราโทษที่ลดลง เมื่อพิจารณาถึงความร้ายแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในสังคมปัจจุบันจะพบว่ายาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมไทยมากเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งบทกำหนดโทษตามกฎหมายใหม่จึงไม่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ในสังคมปัจจุบันของประเทศไทย¹⁶ จากการศึกษาถึงปัญหาดังกล่าวเปรียบเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเดิมของประเทศไทย รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของต่างประเทศพบว่า กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเดิมอย่าง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 91 ซึ่งได้วางหลักไว้ว่า มาตรา 91 ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 57 หรือยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 58 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

จะเห็นได้ว่าอัตราโทษที่ได้กำหนดไว้ตามมาตรา 162 ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 นั้นมีอัตราโทษที่เบาลงจากมาตรา 91 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 อันเป็นกฎหมายเดิมที่ได้มีการยกเลิกไป จากเดิมตามมาตรา 91 ผู้ที่เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 10 ปี หรือมีโทษปรับตั้งแต่ 5,000 บาทไปจนถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ตามมาตรา มาตรา 162 ประมวลกฎหมายยาเสพติดได้บัญญัติถึงอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยเมื่อพิจารณาจากปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากการเสพยาเสพติดจะเห็นได้ว่ายาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ส่งผลกระทบต่อสังคมและก่อให้เกิดอาชญากรรมในรูปแบบอื่น ๆ มากกว่ายาเสพติดให้โทษประเภทอื่น ซึ่งจะอธิบายต่อไปได้ดังนี้

¹⁵ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 91

¹⁶ กนิษฐา ไทยกกล้า, รายงานวิจัยเรื่อง ตลาดการค้ายาเสพติดในประเทศไทย, ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(เชียงใหม่:สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2565), หน้า 24 .

ในการกำหนดว่าการเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 อันเป็นยาเสพติดจำพวกแอมเฟตามีนให้เป็นความผิด ต้องนำทฤษฎีกฎหมายปกครอง (Legal Paternalism) เข้ามาพิจารณา โดยหลักการนี้มีความสำคัญที่ว่ารัฐสามารถที่จะเข้าไปแทรกแซงซึ่งเสรีภาพของประชาชนอันขัดต่อเจตนาของประชาชนได้ เพราะเป็นการกระทำเพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนจากอันตราย กล่าวคือ รัฐซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม จึงมีความชอบธรรมที่จะออกกฎหมายป้องกันปราบปรามยาเสพติด เพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด¹⁷

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นการควบคุมยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 อย่างยาบ้าจะอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมสารกระตุ้น (the Stimulant Control) กฎหมายวัตถุมีพิษและให้โทษ (the Poisonous and Deleterious Substance Laws) โดยโทษสำหรับการครอบครองยาบ้าหรือแอมเฟตามีนจะมีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีปรับไม่เกิน 5 ล้านเยน ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศญี่ปุ่นนั้นค่อนข้างจะเด็ดขาดและมีความรุนแรงโดยในระหว่างการสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาคดีผู้กระทำความผิดจะต้องถูกขังโดยไม่ให้ประกันตัวเป็นระยะเวลา 2 ถึง 3 เดือน อีกทั้งกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นนั้นได้มีการบัญญัติบังคับให้ผู้ติดยาเสพติดนั้นต้องเข้ารับการบำบัดรักษาสถานเดียว ซึ่งค่อนข้างจะได้ผลในการควบคุมการเสพติด โดยในกรณีการสูบฝิ่น กฎหมายได้กำหนดให้การบำบัดรักษานั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดียาเสพติด แต่ในส่วนของการติดยาเสพติดชนิดอื่นกฎหมายไม่ได้บังคับให้ต้องเข้ารักษา แต่หากบุคคลใดไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษานั้นจะต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยว่าอยู่ในภาวะอันตรายที่ควรจะต้องรับการรักษาหรือไม่โดยใช้กฎหมายสุขภาพจิต (The mental health Law) ซึ่งส่งผลให้การควบคุมการใช้ยาเสพติดอย่างยาบ้ามีประสิทธิภาพที่ดีและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทนี้ได้¹⁸

สำหรับกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรอย่างกฎหมายว่าด้วยการใช้ยาในทางที่ผิด (Misuse of Drugs Act: MDA) ยาเสพติดที่จัดอยู่ในยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตามกฎหมายไทยอย่างแอมเฟตามีนและเฮโรอีน ถูกจัดอยู่ในยาประเภทบัญชี ก ตามกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรซึ่งได้มีการกำหนดอัตราโทษสูงสุดคือจำคุก 7 ปีและปรับไม่จำกัดจำนวน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีอัตราโทษที่สูงมาก โดยประเทศสหราชอาณาจักรนั้นจะมองว่ายาเสพติดให้โทษประเภทนี้นั้นส่งผลกระทบที่รุนแรงต่อสังคมและมีอันตรายต่อผู้ใช่มากที่สุด¹⁹ อีกทั้งเมื่อพิจารณาตามหลักความได้สัดส่วน จะเห็นได้ว่าอัตราโทษสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับผู้ที่เสพติดให้โทษประเภทที่ 1 นั้น จะไม่ค่อยได้สัดส่วนกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ซึ่งเป็นยาเสพติดประเภทที่เมื่อผู้เสพไปแล้วจะเกิดอาการประสาทหลอน

¹⁷ Richard R. Galvn, "Legal Moralism and the U.S. Supreme Court," Legal Theory 91,14, p.93 (2008), อ้างถึงใน ร้อยตำรวจเอกประวิทย์ วัชริน, "ปัญหาการให้ข้อมูลสำคัญในคดียาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564," (การค้นคว้าอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2564), หน้า 16.

¹⁸ ฉัตรสุนน พฤตภิญโญ, เรื่องเดิม, หน้า 152-153.

¹⁹ ฉัตรสุนน พฤตภิญโญ, เรื่องเดิม, หน้า 152-153.

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมจะเห็นได้ว่าผู้ที่เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 แล้วเกิดอาการประสาทหลอนนั้น จะก่อให้เกิดอาชญากรรมประเภทอื่นขึ้น เช่นการเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 แล้วเกิดอาการหลอนว่าจะมีคนมาฆ่าตน จึงได้ไปทำร้ายบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องของตน ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม²⁰

จากการศึกษาถึงปัญหาดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้นนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นควรว่าควรจะปรับอัตราโทษสำหรับการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตามที่ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้ปัจจุบัน²¹ โดยให้มีการแก้ไขอัตราโทษตามมาตรา 162 ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 เป็น “มาตรา 162 ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 และมีใช้กรณีตามมาตรา 113 หรือมาตรา 114 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 104 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

อีกทั้งผู้ศึกษาเห็นว่า ผู้ที่กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 จะต้องรับบทลงโทษทางอาญาแล้ว กฎหมายจะต้องมีการกำหนดให้ผู้เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 นั้น ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาก่อนที่จะรับโทษทางอาญา ดังเช่นที่ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศญี่ปุ่นอย่างกฎหมายสุขภาพจิต (The mental health Law) ที่มีกฎหมายบังคับให้ผู้เสพยาเสพติดชนิดรุนแรงต้องรับการบำบัดรักษาก่อนจะรับโทษทางอาญา ทางผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะว่าให้มีการบัญญัติไว้เป็นกฎหมายตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 โดยให้ผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาก่อนที่จะได้รับโทษจำคุก โดยให้มีการเพิ่มเติมในมาตรา 162 วรรคสองว่า “บุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและให้แพทย์ผู้นั้นประเมินอาการหลังจากเข้ารับการบำบัดแล้วว่าบุคคลนั้นไม่มีผลกระทบอันเกิดจากการเสพยาเสพติดแล้ว ก่อนที่บุคคลนั้นจะต้องรับโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับตามที่ได้รับการพิพากษตามวรรคหนึ่งต่อไป”

ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่ามาตรการดังกล่าวตามกฎหมายสุขภาพจิต (The mental health Law) ของประเทศญี่ปุ่น จากการศึกษพบว่าทำให้เกิดการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดในประเทศญี่ปุ่นมีอัตราที่น้อยลง ซึ่งจะส่งผลไปในทางที่ดีในการลดอัตราการเกิดอาชญากรรมประเภทอื่นอันเกิดขึ้นภายในสังคม

²⁰ สำนักงานปราบปรามยาเสพติด, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด [Online], Available URL : <https://www.oncb.go.th/Home/Pages/DrugEducational/fileupload..>

²¹ ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 มาตรา 162

เอกสารอ้างอิง

กรมราชทัณฑ์. รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ ประจำวันที่ 18 ตุลาคม 2566 [Online]. Available URL :

<http://www.correct.go.th/stathomepage/>, 2566 (ตุลาคม,18).

กนิษฐา ไทยกล้า. รายงานวิจัยเรื่อง ตลาดการค้ายาเสพติดในประเทศไทย. ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เชียงใหม่:สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2565.

ฉัตรสุมน พดุมภิญโญ. “การกำหนดโทษทางอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข 3, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2560): 155.

Richard R. Galvn. “Legal Moralism and the U.S.Supreme Court,” Legal Theory 91,14, p.93 (2008), อ้างถึงใน ประวิทย์ วิชริน. “ปัญหาการให้ข้อมูลสำคัญในคดียาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564”. การค้นคว้าอิสระนิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2564.

พีรณย์ นนทสวัสดิ์ศรี. “การพยายามกระทำความผิด : ศึกษากรณีการพยายามทำให้แท้งลูกตามมาตรา 304”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2560.

ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์. การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ:ศึกษาเฉพาะกรณี ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา.พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร:สำนักกิจการในพระราชดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา,2557.

สหรัฐ กิติ สุภการ. กฎหมายอาญาหลักและคำพิพากษา. พิมพ์ครั้งที่9.กรุงเทพมหานคร:บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2562.

สำนักงานปราบปรามยาเสพติด. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด [Online]. Available URL :

<https://www.oncb.go.th/Home/Pages/DrugEducational/fileupload..>

ฤทธิจุฑา เหมะวนิช. “การพยายามกระทำความผิด : ศึกษาหลักเกณฑ์การแบ่งแยกระหว่างการลงมือกระทำความผิดกับการเตรียมกระทำความผิด”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชานิติศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,2549.